

***Sprawozdanie z realizacji Programu
na rzecz społeczności romskiej.***

**Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2005:
„Szansa. Edukacja i Integracja Romów”.**

Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem: 65

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jako instytucja mająca na celu niesienie pomocy i wsparcia osobom oraz rodzinom w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i poprawy warunków odpowiadających godności człowieka, w 2004 roku rozpoczął wdrażanie zadań pomocowych, ujętych w Programie na rzecz społeczności romskiej. Program w 2005 roku realizowany jest po raz drugi i przewiduje się jego kontynuację w latach następnych.

Rodziny romskie zamieszkujące Białystok od lat pozostają w trudnej sytuacji życiowej, wynikającej często z niedoborów wykształcenia, co w następstwie skutkuje brakiem możliwości podjęcia zatrudnienia lub całkowitą niechęcią poszukiwania jakiegokolwiek pracy. Prawie stuprocentowe bezrobocie skutkuje tym, iż miesięczne dochody rodzin nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie, tj. 316 zł (art. 8 ust 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.), co w efekcie powoduje, iż Romowie od wielu lat lub pokoleniowo korzystają z pomocy społecznej. Niskie dochody niejednokrotnie stają się powodem zaniebdywania edukacji dzieci romskich. Podczas rozpoznawania przez pracowników socjalnych MOPR problemów, z jakimi zmagają się Romowie, rodzice deklarowali, iż przyczyną niskiej frekwencji dzieci w szkołach jest brak środków finansowych, które mogliby przeznaczyć na zakup wyprawki szkolnej dziecku, biletu komunikacji miejskiej na dojazdy do szkoły oraz ubrań. Opracowanie Programu na rzecz społeczności romskiej wynikało z dokładnej diagnozy potrzeb rodzin romskich. Jest on kierowany przede wszystkim w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować podniesieniem jakości życia rodzin romskich.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką mogą Romowie otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim

dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym w sferze ekonomicznej i społecznej, eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomów na takich płaszczyznach jak: edukacja, warunki lokalowe oraz umiejętność funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim.

Rozwiązania proponowane w Programie mają charakter innowacyjny ze względu na to, iż dotychczas w Białymstoku nie były podejmowane działania skierowane wyłącznie do społeczności romskiej mające na celu umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie sami pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ośrodek uzyskał dla Programu, w części edukacyjnej, poparcie Centralnej Rady Romów w Polsce mającej swoją siedzibę w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz Szkół z terenu miasta Białegostoku, do których uczęszczają dzieci romskie.

Program na rzecz społeczności romskiej w Białymstoku w roku 2005 realizowany był w 2 podstawowych obszarach.

I. Oświata i wychowanie – 16.750 zł

*** (dz. 801)**

- opłacenie nauczycieli wspomagających procesy edukacyjne dzieci romskich – 6.750 zł (rozd. 80101)

W ramach tej części zadania zorganizowano zajęcia wspomagające z języka polskiego, matematyki, informatyki, logopedii. Zajęcia odbywały się w Szkole Podstawowej Nr 4 w Białymstoku, Publicznym Gimnazjum Nr 7 w Białymstoku oraz Świetlicy Socjoterapeutycznej „Nazaret” w Białymstoku. Zatrudnieni nauczyciele wspomagający procesy edukacyjne dzieci romskich mieli na celu prowadzenie zajęć wyrównawczych, pomoc w odrabianiu lekcji oraz nadzorowanie ich postępów w nauce. Zajęcia te były prowadzone indywidualnie lub grupowo – w miarę potrzeb dziecka. Nauczyciele podczas zajęć, poświęcali szczególną uwagę na to, aby budować pozytywny obraz szkoły i korzyści płynących z wykształcenia, zapewniali wsparcie emocjonalne oraz starali się rozpoznać potrzeby i ewentualne problemy edukacyjne poszczególnych uczniów.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- poprawa wyników w nauce,

- podniesienie frekwencji uczniów w szkole,
- zdobycie nowych sposobów uczenia się i przygotowywania do sprawdzianów,
- wzmocnienie aktywności dzieci na lekcjach,
- wzmocnienie potrzeby uzyskania lepszego wykształcenia niż na poziomie podstawowym.

Z tej formy pomocy skorzystało 9 dzieci romskich. Ze środków przekazanych na realizację Programu wydano na to zadanie 6.748,10 zł.

- dofinansowanie dojazdów do szkół dzieciom romskim – 2.000 zł (rozd. 80113)

Dofinansowaniem dzieciom romskim dojazdów do szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych), na zajęcia w Świetlicy Socjoterapeutycznej „Nazaret” oraz na zajęcia do szkoły językowej „Empik” objęto 10 dzieci romskich.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie frekwencji uczniów w szkole,
- możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy oraz w szkole językowej położonych w innej części miasta, gdzie trzeba dojechać autobusem .

Ze środków przekazanych na realizację tego zadania z Programu na rzecz społeczności romskiej wydano 2.000,00 zł. Natomiast ze środków własnych MOPR przyznany został zasiłek celowy w wysokości 52,00 zł na dofinansowanie do zakupu biletu.

*** (rozd. 80195)**

- kursy językowe dzieciom romskim – 8.000 zł (rozd. 80195)

Sytuacja bytowa rodzin romskich nadal pozostaje trudna. Wysoki koszt kursów językowych jest barierą nie do pokonania dla dzieci romskich. Sytuacja ta dyskwalifikuje je w zdobywaniu nowych umiejętności oraz podnoszeniu swoich kwalifikacji, które w przyszłości mogą zapewnić im uzyskanie lepszego wykształcenia niż ich rodzice oraz podjęcia zatrudnienia.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- podniesienie umiejętności i kwalifikacji ponad poziom, który gwarantuje szkolnictwo publiczne,
- uzyskanie lepszych wyników w nauce z języka angielskiego w szkole,
- integracja ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym, do którego uczęszczają na co dzień,
- poszerzenie horyzontów i możliwości w kwestii uzyskania lepszego wykształcenia przez dzieci romskie.

Z przyznanych środków sfinansowano kursy językowe w szkole językowej „Empik”, gdzie z nauki języka angielskiego skorzystało 6 dzieci romskich natomiast z nauki języka francuskiego 2 dzieci romskich. Na ten cel wydano ze środków przekazanych na realizację Programu 8.000,00 zł.

II. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 7.250 zł

*** (dz. 921)**

- rozwijanie uzdolnień artystycznych dzieci romskich

W ramach tego zadania zakupiono sprzęt muzyczny: keyboard dziecku romskiemu oraz opłacono naukę gry na w/w sprzęcie w Szkole Muzycznej Nr 2 w Białymstoku. Zajęcia miały na celu rozwijanie uzdolnień artystycznych dziecka. Kontynuowano również rozwijanie uzdolnień artystycznych u dziecka, któremu zakupiono sprzęt muzyczny w roku 2004. Dziecko to ma indywidualny tok nauczania, podczas którego również ma zapewnione lekcje muzyki, w czasie których doskonali naukę gry na keyboardzie.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zadania to:

- rozwój uzdolnień artystycznych,
- wzmacnianie uzdolnień artystycznych poprzez udział w zajęciach.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 3.000,00 zł.

- organizacja romskiego zespołu tanecznego

W roku 2005 kontynuowano zajęcia taneczne z dziećmi romskimi, które zostały zintegrowane z profesjonalną grupą tancerzy. W chwili obecnej cała grupa, do której uczęszczają dzieci romskie przygotowuje się do wiosennego występu tanecznego na terenie miasta Białegostoku.

Efekty jakie uzyskano z realizacji tego zdania to:

- możliwość integracji ze środowiskiem rówieśników poza środowiskiem szkolnym,
- zdobywanie umiejętności taneczno-estradowych,
- możliwość barania udziału w przedsięwzięciach kulturalnych na terenie miasta.

Ze środków przekazanych na realizację Programu na to zadanie wydano 4.247,75 zł.

Działania w sferze pomocy socjalnej

Część społeczności romskiej zamieszkująca teren miasta Białegostoku znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej żyjąc w ubóstwie, a nawet w nędzy. Pomocą przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. objęta jest większość rodzin romskich. Są to świadczenia tj.: zasiłki celowe lub celowe specjalne, okresowe i zasiłki stałe, pomoc w

formie zakupu obiadów dzieciom w szkołach oraz praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne. Wobec tego trudnego położenia społeczności romskiej niezbędne było podejmowanie działań właściwych dla systemu pomocy społecznej wspomagających zadania Programu na rzecz społeczności romskiej.

Świadczeniami socjalnymi objęto 20 rodzin (65 osób w rodzinach), w tym zasiłki celowe na kwotę 9.395 zł oraz zasiłki okresowe na kwotę 10.036,51 zł. Z obiadów w szkołach skorzystało 26 dzieci.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż Program spełnił swoje zadanie, ponieważ wzmocnił zadania, które były zrealizowane w 2004 roku oraz przekonał społeczność romską, iż Program nie był jednorazową formą pomocy ale faktycznie jest to projekt długofalowy mający na celu dobro Romów, którzy dotychczas mieli poczucie, iż stanowią grupę będącą na granicy społeczeństwa. Romowie, którzy zostali objęci Programem zdecydowanie stali się bardziej otwarci na kontakt z pracownikiem socjalnym oraz chętniej podejmują działania, które dotychczas były uważane przez nich za mało istotne. Powyższe działania dotyczyły przeważnie edukacji dzieci na poziomie przedszkolnym oraz ponadgimnazjalnym, kontaktu z nauczycielami w szkołach, świetlicy socjoterapeutycznej, szkoły językowej oraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną celem zdiagnozowania dziecka z zespołem ADHD.

Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy nadal wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach następnych.

Łącznie na realizację Programu na rzecz społeczności romskiej otrzymano środki z MSWiA w wysokości 24.000,00 zł, a wydatkowano kwotę 23.995,85 zł.